

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokuntannan mietintö, joka koskee

jäsenehdotusta Pohjoismaiden neuvoston apurahajärjestel- män perustamisesta tutkivalle journalismille

Ehdotus

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto ei jatka jäsenehdotuksen A 1661/kultur käsittelyä Pohjoismaiden neuvoston apurahajärjestelmän perustamisesta tutkivalle journalismille.

Taustaa

Pohjoismaiden neuvosto on vastaanottanut vasemmistososialistisen vihreän ryhmän (VSG) Christian Juhlilta (EL) jäsenehdotuksen Pohjoismaiden neuvoston apurahajärjestelmän perustamisesta tutkivalle journalismille. Jäsenehdotuksen sanamuoto on seuraava:

että Pohjoismaiden hallitukset perustavat Pohjoismaiden neuvoston hallinnoiman 50 miljoonan Tanskan kruunun erän hankkeisiin, joissa tutkivan journalismin keinoin käsitellään valtioiden, sijoittajien ja yritysten sosiaalista vastuuta ja yhteiskuntavastuuta suhteessa kehitysmaihin ja kasvaviin talouksiin.

Ehdotus tarkoittaisi sitä, että Pohjoismaiden hallitusten tulisi varata 50 miljoonaa Tanskan kruunua stipendirahastoon, jonka avulla voitaisiin luoda paremmat edellytykset kehitysmaissa ja nopean talouskasvun maissa toimiville journalisteille, niin että nämä voisivat tutkia, miten valtiot, sijoittajat ja yritykset huolehtivat sosiaalisesta vastuustaan ja yhteiskuntavastuustaan.

Ehdotuksen tekijä on sitä mieltä, että samalla kun pohjoismaiset ja kansainväliset yksityiset ja julkiset yritykset vahvistavat jalansijaansa kehitysmaissa ja kasvavissa talouksissa, on yhä vaikeampaa seurata, miten ne huolehtivat sosiaalisesta vastuustaan ja yhteiskuntavastuustaan. Näin ol-

len myös riippumattomien tutkivien journalistien tarve on lisääntynyt, jotta tähän saadaan lisää läpinäkyvyyttä.

Jäsenehdotusta Pohjoismaiden neuvoston apurahajärjestelmän perustamisesta tutkivalle journalismille (A 1661) käsiteltiin ensimmäisen kerran Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan kokouksessa Osllossa 19. huhtikuuta 2016.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta on jäsenehdotuksen tekijän kanssa samaa mieltä siitä, että tutkiva journalismi on tärkeää, mutta korostaa seuraavaa:

- Jäsenehdotus on osoitettu Pohjoismaiden hallituksille. Elleivät hallitukset myönnä lisää varoja pohjoismaiseen yhteistyöhön, mikä lienee epätodennäköistä, kysymys tutkivan journalismin stipendeistä kuuluu kulttuuriministereille. 50 miljoonaa Tanskan kruunua vastaa 30 prosenttia kulttuuriministerineuvoston kokonaisbudjetistä. Valiokunta arvioi, että on epärealistista kohdentaa niin suurta osaa kulttuuriministerien budjetistä yhteen tavoitteeseen.

Lisäksi valiokuntaa askarruttaa:

- Onko pohjoismaisen tutkivan journalismin tarve suurin juuri näiden asioiden osalta?
- Onko Pohjoismaiden neuvosto sopivin elin määrärahojen hallintoihin?

Jäsenehdotuksesta ei käy ilmi myöskään:

- Mitkä olisivat määrärahojen hakukriteerit?
- Miten "riippumattomat media- ja tutkimuskeskukset" määritellään? Muun muassa niiden pitäisi voida hakea tukea kyseisestä määrärahaerästä.

Trondheimissa 2. elokuuta 2016

Annette Lind (S)
Aron Emilsson (SD)
Britt Lundberg (ÅC)
Iddimangiiu Bianco (IA)
Johanna Karimäki (vihr.)

Jorodd Asphjell (A)
Lars-Arne Staxäng (M)
Pauli Trond Petersen (T)
Tony Wikström (ÅSD)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1661/kultur

Käsittelijä:
Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Dnro 15-00221-7